

Operátor trhu působí již 25 let na energetických trzích

Igor Chemišinec

OTE

Před 25 lety byla energetika tak, jak ji dnes známe, teprve na startovní čáře. Trhy s elektřinou a plynem se právě otevíraly konkurenci. Pravidla se začínala formovat a chyběly instituce, které by podpořily jejich transparentní a efektivní fungování. Právě v této době vznikla společnost Operátor trhu s elektřinou, a.s., dnes OTE, a.s., která tvoří klíčový subjekt české i evropské energetiky.

Operátor trhu je v Čechách jedním z pilířů liberalizovaného trhu, a to nejen s elektřinou, jak mu bylo dáno do vínku při jeho vzniku, ale i s plynem. Zároveň rozšiřuje svoje aktivity o další činnosti, kterými přispívá k rozvoji celého energetického sektoru.

OTE svoji činnost zahájil na počátku tisíciletí jako zúčtovatel odchylek v elektroenergetice a organizátor denního trhu s elektřinou. „Šlo o naprostý počátek. Museli jsme vybudovat systémy, které v Česku ještě neexistovaly,“ popisuje první kroky předseda představenstva Michal Puchel.

Operátor trhu však postupně rozšiřoval své kompetence i technologické zázemí. Již v prvních letech přibyly vnitrodenní trhy s elektřinou (2004), agenda záruk původu elektřiny z obnovitelných zdrojů či správa registru emisních povolenek (2005). Od roku 2010 OTE přispívá i k rozvoji krátkodobých trhů s plynem a zúčtování odchylek

v plynárenství. Tyto aktivity byly a jsou nedílnou součástí fungování energetiky.

Zásadní posun u OTE nastal s rozvojem mezinárodní spolupráce a propojováním trhů. OTE sehrál významnou roli při integraci českého trhu do evropských struktur, zejména prostřednictvím zapojení do jednotného denního a vnitrodenního trhu s elektřinou (SDAC a SIDC). Díky tzv. market couplingu a implicitní alokaci přeshraničních kapacit mohou dnes obchodníci, dodavatelé a zákazníci efektivně využívat výhod propojeného trhu s elektřinou. Aktivity operátora trhu na krátkodobých trzích s elektřinou a plynem přispívají ke snížení cen a umožňují účastníkům trhu operativně reagovat na aktuální situace s těmito komoditami jak u nás, tak v Evropě. „Implicitní alokace přeshraničních kapacit znamená, že lze díky větší likviditě trhu a větší konkurenceschopnosti těžit z nejnvýhodnějších nabídek dostupných napříč Evropou, aniž by se

musely řešit složité nákupy přenosových kapacit,“ vysvětluje princip market couplingu Puchel.

Význam OTE dokládají i konkrétní data. V roce 2025 se na jeho platformách zobchodovalo téměř 39 TWh elektřiny, což představuje dvě třetiny tuzemské spotřeby. U plynu se zobchodovalo 3,8 TWh. A zájem o obchodní systémy operátora trhu stoupá.

Vedle obchodování na trzích OTE zajišťuje i další činnosti, které přispívají k posílení energetického sektoru, včetně vyhledávání vhodných příležitostí pro rozvoj environmentálních produktů. Od roku 2013 administruje výplatu podporovaných zdrojů energie a vede, vedle databáze všech předávacích a odběrných míst, i databázi všech licencovaných výroben energie. V roce 2025 vyplatil výrobcům z obnovitelných zdrojů podporu přesahující 43 miliard korun a spravoval desítky tisíc registrovaných zařízení, z nichž většinu tvoří fotovoltaické elektrárny.

Posiluje i trh se zárukami původu, který byl původně koncipován pro elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů. Dnes již OTE zajišťuje vydávání záruk původu na energii vyrobenou z elektřiny, plynu, tepla i biometanu. Od roku 2013 je členem mezinárodní asociace vydavatelských subjektů Association of Issuing Bodies (AIB) a od této doby účastníkům trhu umožňuje mezinárodně obchodovat se zárukami původu elektřiny a plynu. V souvislosti s legislativními změnami operátor trhu v polovině roku 2026 připravuje zavedení aukcí záruk původu energie a kreditového systému pro provozovatele dobýjecích stanic.

Již od roku 2005 OTE plní funkci národního správce Rejstříku obchodování s povolenkami na emise sklení-

kových plynů, který slouží k zajištění přesné evidence vydávání, držení, převádění a odevzdávání emisních povolenek.

S rostoucím podílem obnovitelných zdrojů se role OTE dále rozšiřuje. Energetika se posouvá od několika velkých zdrojů k desítkám tisíc menších decentralizovaných výroben. Transformace energetiky zároveň přináší nové nároky na technologie a řízení. OTE provozuje a rozvíjí komplexní IT systémy, které v nepřetržitém režimu zpracovávají obrovské objemy dat, organizují uzavírání obchodů v řádu milisekund a zajišťují bezpečnost kritické infrastruktury. Reakcí na rostoucí volatilitu trhu i vyšší podíl proměnlivých zdrojů bylo například na trhu s elektřinou zavedení 15minutových obchodních a vyhodnocovacích intervalů, které umožňují přesnější sladění výroby a spotřeby (podrobněji o tomto tématu v čísle 6/2025). Nyní se operátor trhu připravuje na podporu technické flexibility v podmínkách české elektroenergetiky.

„OTE byl v uplynulých dvaceti pěti letech klíčovým partnerem účastníků trhu a výrazně jim pomáhá zvládnout přizpůsobit se měnící se energetice, včetně využití nových ekologických produktů. Stejně silnou roli chceme hrát i do budoucna. Naším klientům a partnerům budeme i nadále spolehlivou oporou a aktivním průvodcem při řešení výzev, které je v dalších letech čekají,“ říká předseda představenstva Michal Puchel.

odbornost
transparentnost
efektivita

OTE